

Πανοσιολογιωτάτου Ἀρχιμ. Ἅθανασίου Ἄναστασίου
Προηγούμενου Ιερᾶς Μονῆς Μεγάλου Μετεώρου

«Πορεία ἐπιστροφῆς καὶ ἐπανευαγγελισμοῦ»

‘Ομιλία στήν ἐκδήλωση γιά τήν εὐλογία τῆς βασιλόπιτας τοῦ Συλλόγου «Μετώρων Λιθόπολις»
Αἴθουσα «Νίτσα Λιάπη», Κυριακή 15 Ιανουαρίου 2017

Χριστός ἔτέχθη! ... Καλή καὶ εὐλογημένη χρονιά!

Χρόνια πολλά, εὐλογημένα, χαρούμενα, εἰρηνικά, καρποφόρα, πνευματικά, ἀγωνιστικά. Εύχόμαστε ὁ Χριστός μας νά σᾶς εὐλογεῖ, νά σᾶς ἐνισχύει, νά σᾶς στηρίζει καὶ νά σᾶς ἐνδυναμώνει, ὥστε νά ἀνταποκρίνεστε καὶ νά ἀντιμετωπίζετε τούς ποικίλους πειρασμούς καὶ τίς τεράστιες δοκιμασίες πού ἀντιμετωπίζουμε, τόσο σέ προσωπικό καὶ οἰκογενειακό, ὅσο καὶ σέ ἐπαγγελματικό, συλλογικό, κοινωνικό καὶ ἔθνικό ἐπίπεδο. Εἰδικά δέ αὐτές τίς τόσο δύσκολες καὶ κρίσιμες μέρες γιά τήν πατρίδα μας, πού εἶναι ἀντιμέτωπη μέ πλεῖστες ὅσες πιέσεις καὶ ἀπειλές, ὅχι μόνο οἰκονομικοῦ πνιγμοῦ, ἀλλά καὶ ἔθνικῆς καὶ θρησκευτικῆς ἀλλοίωσης καὶ καταστροφῆς.

Ἄλλα ζῆ Κύριος ὁ Θεός!

Σήμερα θά θέλαμε νά μοιρασθοῦμε μαζί σας κάποιες αὐθόρμητες καὶ πηγαῖες σκέψεις μας, πού προέρχονται ἀπό τήν πνευματική καὶ ἐξομολογητική πείρα μας καὶ ὅχι νά ἐκφωνήσουμε μία καθιερωμένη διμολία. Ἐπιθυμοῦμε νά μιλήσουμε ἀπλά, ταπεινά, καλογερικά, ώς πνευματικός πατέρας πρός ἀγαπητά μας πνευματικά παιδιά, ἀδελφούς καὶ φίλους. Ἐπιθυμοῦμε νά κεντρίσουμε τό φιλότιμό μας καὶ νά παρακινήσουμε τόν ἑαυτό μας — σύν Θεῷ, διά πρεσβειῶν τῆς Κυρίας μας Θεοτόκου καὶ τῶν Ἅγίων μας — γιά μία ἀνανέωση τοῦ ἐνθέου ζήλου μας, γιά μιά νέα ἀρχή μετανοίας, γιά μία ἐπανεκκίνηση στήν κατά Χριστόν ζωή μας.

Μέ ἀφορμή τίς λατρευτικές εὐκαιρίες τῶν Ἅγίων ἡμερῶν, μιά πηγαία δοξολογία καὶ εὐχαριστία καὶ εὐγνωμοσύνη μᾶς συνεπαίρνει πρός τόν Παν-

τευεργέτη Τριαδικό Θεό μας, πού μέσα στό ἄπειρο ἔλεός Του καί τήν ἀνεξιχνίαστη φιλανθρωπία Του καί στοργή Του, βρίσκεται πάντα Παρών μέσα στήν κιβωτό τῆς σωτηρίας μας, τήν Μία Άγια Καθολική καί Ἀποστολική Εκκλησία μας, διά τῆς ὁποίας κατεργάζεται τή σωτηρία καί τόν ἀγιασμό μας, μέ τή σώζουσα Ἄληθεια, τήν ὁποία διαφυλάσσει ἀκραιφνή καί ἀναλλοίωτη ἀνά τούς αἰῶνες, μέ τά ιερά Μυστήρια καί τό πλῆθος τῶν ἀγιαστικῶν πράξεων καί τελετῶν.

Η Άγια Εκκλησία μας εἶναι ἡ καλή καί σοφή καί διακριτική καί στοργική μας Μάνα. Μέσα σ' αὐτήν ἀναγεννώμεθα πνευματικά, στήν ἀγκαλιά της γαλουχούμεθα καί ἀνδρωνόμαστε. Στούς κόλπους της ἀγωνιζόμαστε, ἀγιαζόμαστε καί προγευόμαστε τή μέλλουσα εὐφροσύνη τῆς Βασιλείας τῶν Οὐρανῶν καί μέσα σ' αὐτή, τελικά, σωζόμαστε καί γενόμαστε ὄντολογικά τήν ἄκτιστη Χάρη καί τήν ἄκτιστη δόξα τοῦ Χριστοῦ μας.

Γι' αὐτό ὁ ιερός Χρυσόστομος, μέ ἀπαράμιλλη γλαφυρότητα καί θέρμη, μᾶς προτρέπει: «μή ἀπέχου ἐκκλησίας· οὐδέν γάρ ἐκκλησίας ἰσχυρότερον· ἡ ἐλπίς σου ἡ ἐκκλησία· τοῦ οὐρανοῦ ὑψηλοτέρα ἐστί, τῆς γῆς πλατυτέρα ἐστίν· οὐδέποτε γηρᾶ, ἀεὶ δέ ἀκμάζει· διά τοῦτο τό στερβόν αὐτῆς καί ἀσάλευτον δηλοῦσα ἡ γραφή, ὅρος αὐτήν καλεῖ..... Εκκλησίαν δέ λέγω, οὐ τόπον μόνον, ἀλλά καί τρόπον· οὐ τοίχους ἐκκλησίας, ἀλλά νόμους ἐκκλησίας· ὅταν καταφεύγης ἐν Εκκλησίᾳ, μή τόπῳ καταφύγης ἀλλά τῇ γνώμῃ· ἐκκλησία γάρ οὐ τοῖχος καί ὅροφος, ἀλλά πίστις καί βίος· ...ἐκκλησίας γάρ οὐδέν ἵσον» (Τά ύπέρ Χριστοῦ παθήματα καί κατορθώματα, Άγίου Ιωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, Ὁρθ. Κυψέλη, Θεσσαλονίκη 1991, σελ. 236-237).

Η Άγια μας Εκκλησία, λοιπόν, εἶναι κατά κύριο λόγο νοσοκομεῖο ψυχῶν καί θεραπευτήριο παθῶν. Εἶναι ἡ μόνη πού μπορεῖ νά προσφέρει, διά τοῦ Μυστηρίου τῆς Ιερᾶς Εξομολογήσεως, τήν ἄφεση τῶν ὅποιων καί ὅσων ἀμαρτιῶν μας καί τήν εἰρήνη τῶν καρδιῶν μας.

Η Άγια μας Εκκλησία εἶναι ἡ Κιβωτός τῆς σωτηρίας μας!

Η Άγια μας Εκκλησία **καὶ μόνον** αὐτὴ —διὰ τῆς σταυρικῆς θυσίας τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς ἐνδόξου Ἀναστάσεώς Του, διὰ τοῦ Τιμίου καὶ Παναγίου καὶ

Ζωοποιοῦ Αἵματός Του— μπορεῖ νὰ προσφέρει στὸν ἄνθρωπο τὴν ἄφεση τοῦ πλήθους τῶν ἀμαρτιῶν του. Η Ἅγια μας Εκκλησία καὶ μόνον αὐτή, μπορεῖ νὰ παίρνει ληστές, φονιάδες καὶ ἐγκληματίες· ἔκφυλους, πόρνους καὶ μοιχούς· φιλάργυρους, φίλαυτους καὶ ὑπερήφανους· καὶ νὰ τοὺς μεταπλάθει σὲ δικαίους καὶ ἀγίους. Η Ἅγια μας Εκκλησία καὶ μόνον αὐτή, ἔχει τὴ δύναμη νὰ παίρνει σκιες ἀνθρώπων, συντρίμματα ψυχῶν· νὰ παίρνει λάσπη καὶ βοῦρκο καὶ μὲ αὐτὰ τὰ ὑλικὰ νὰ δημιουργεῖ καλλιτεχνήματα, ἀνθρώπινα πρότυπα. Η Ἅγια μας Εκκλησία καὶ μόνον αὐτή, μπορεῖ νὰ παίρνει βαρυπονίτες ἀπὸ τὰ κάτεργα τῆς ἀμαρτίας καὶ νὰ τοὺς ἀναδεικνύει ἀσκητὲς καὶ ὁσίους, μάρτυρες καὶ ὁμολογητές. Καὶ ὅλα αὐτὰ τὰ θαυμάσια μὲ μοναδικὸ ἀντίτιμο ἔνα δάκρυ· ἔναν λόγο, «ἀμάρτησα, Κύριε»· ἔνα «Θεέ μου, ἐλέησέ με καὶ συγχώρησέ με τὸν ἀμαρτωλό»· ἔνα ταπεινὸ γονάτισμα καὶ μία ταπεινὴ, εἱλικρινή καὶ ἐκ βάθους ψυχῆς ὁμολογία ὅλων τῶν ἀμαρτιῶν μας, κάτω ἀπὸ τὸ πετραχήλι τοῦ Πνευματικοῦ.

Κι ὅμως αὐτή τῇ Μάνᾳ, μέ τίς ἄπειρες εὐεργεσίες, ὅχι μόνο δέν τήν εὐχαριστοῦμε καὶ δέν τήν εὐγνωμονοῦμε, ὅσο θά τῆς ἄξιζε, ἀλλά πολλές φορές καὶ τήν ἀγνοοῦμε καὶ τή λησμονοῦμε καὶ τήν πικραίνουμε. Ἀδικοῦμε πραγματικά τούς ἴδιους τούς ἔαυτούς μας, ὅταν ἀρνούμαστε τήν μητρική ἀγκαλιά τῆς Εκκλησίας μας ἢ μετέχουμε σ' Αὐτή μέ ἔνα ἀλλοτριωμένο κοσμικό καὶ ὄρθολογιστικό τρόπο, χωρίς οὐσιαστικό βίωμα, χωρίς συνειδητή συμμετοχή στά Ιερά Μυστήρια Της, χωρίς ἀποδοχή καὶ τήρηση τῶν ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ στήν ζωή μας.

Ἄγνοώντας, ὅμως, καὶ λησμονώντας τήν Ἔκκλησία, ἀγνοοῦμε καὶ λησμονοῦμε τόν ἴδιο τό Χριστό, ἀφοῦ Αὐτός εἶναι ἡ κεφαλή τῆς Ἔκκλησίας, Αὐτός ἐνεργεῖ μέσα στήν Ἔκκλησία, Αὐτός μᾶς ἀγαπᾷ, μᾶς σώζει καὶ μᾶς ἀγιάζει καὶ μᾶς δοξάζει καὶ τελικά μᾶς θεώνει διά τῆς Ἔκκλησίας.

Κι ἐνῶ ὁ Κύριος καὶ Θεός μας Ιησοῦς Χριστός, πού ταπεινώθηκε, σαρκώθηκε, σταυρώθηκε, ἀναστήθηκε καὶ ἀναλήφθηκε γιά νά θεώσει τήν ἀνθρώπινη φύση μας, εἶναι τό κέντρο τοῦ Οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, τό κέντρο τῆς Ιστορίας καὶ τῆς Πίστεώς μας, τό κέντρο τῶν Θείων Γραφῶν καὶ τῆς Θείας

Λατρείας, δυστυχῶς, δέν ἀποτελεῖ πάντοτε καὶ τό κέντρο τῆς ψυχῆς μας, τῆς διανοίας μας, τῆς καρδιᾶς μας, τό κέντρο τοῦ εἶναι μας. Δέν γίνεται ό κύριος σκοπός τῆς ζωῆς μας, τό ἀγαλλίαμά μας, ό πόθος μας καὶ ἡ λαχτάρα μας. Πολλές φορές ἐκθρονίζουμε στήν πράξη τόν Χριστό ἀπό τή ζωή μας, ἀπό τίς συναναστροφές μας, τίς συζητήσεις μας καὶ τίς ἀναζητήσεις μας, ἀπό τή σκέψη μας καὶ τή γλώσσα μας, ἀκόμα κι ἀπ' τήν προσευχή μας. Ἡ πρώτη ἐντολή Του, τό «ἀγαπήσεις Κύριον τὸν Θεόν σου ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς καρδιᾶς σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας σου» (Μάρκ. ιβ', 30) δέν δονεῖ τό εἶναι μας, δέν ἀποτελεῖ τήν κύρια μέριμνά μας, τήν πεμπτουσία τοῦ πνευματικοῦ μας ἀγώνα.

Άλλα, παρά τή δική μας ἀμέλεια, τή ραθυμία, τή χλιαρότητα καὶ τήν περί τά πνευματικά νωθρότητά μας, ό ἐράσμιος Νυμφίος τῶν ψυχῶν μας, ό γλυκύτατος Κύριος μας Ἰησοῦς Χριστός, δέν παύει νά κρούει τή θύρα τῆς ψυχῆς μας καὶ νά μᾶς ἀπευθύνει στοργικά, ἐπίμονα, ἀλλά καὶ διακριτικά τόν παρήγορο λόγο Του ζητώντας τήν ἐπιστροφή μας στό σπίτι τοῦ Πατέρα μας.

Άλήθεια, πόσο ἀγνώμονες, πόσο ἄσοφοι ἀποδεικνύμαστε, ὅταν ό ἕδιος ό Δημιουργός τοῦ Παντός, ό Βασιλεύς τῶν βασιλευόντων καὶ Κύριος τῶν κυριευόντων, ό ἀνενδεής καὶ Παντοδύναμος Κύριος, ό φοβερός Θεός, «Ον φρίσσει καὶ τρέμει τά Χερουβείμ», ό Πλάστης καὶ Θεός μας, ἔρχεται τόσο κοντά μας! Γίνεται ό πολυεύσπλαγχνος Πατέρας μας, ό ἀδελφός μας καὶ ό πιστός φίλος μας, ἔτοιμος νά μᾶς προσφέρει τά πάντα, θυσιάζοντας τόν ἕδιο τόν ἑαυτό Του! Ερχεται νά μᾶς ὑπηρετήσει «ώς ό διακονῶν», νά μᾶς ἀπαλλάξει ἀπό τά βάρη καὶ τίς θλίψεις, νά μᾶς χαρίσει τά παρόντα καὶ τά μέλλοντα ἀγαθά Του! Κι ἐμεῖς —ώ τῆς παραφροσύνης!— τολμοῦμε πολλάκις νά Τόν ἀγνοοῦμε, νά τόν περιφρονοῦμε, δυστυχῶς, ἀκόμη καὶ νά Τόν ὑβρίζουμε καὶ νά Τόν βλασφημοῦμε, κατόπιν βέβαια τῆς ὑποκινήσεως τοῦ διαβόλου!» Ω τῆς μεγάλης σου εὐσπλαχνίας Κύριε!

Ἄδελφοί, «ἰδοὺ νῦν (τώρα, σήμερα, ὅχι αὔριο) καιρὸς εὐπρόσδεκτος, ἰδοὺ νῦν (τώρα, σήμερα, ὅχι αὔριο) ἡμέρα σωτηρίας», μᾶς παραγγέλλει ό Ἀπόστολος Παῦλος (Β' Κοριν. στ', 2). Τώρα νά μετανοήσουμε, σ' αὐτή τή

ζωή μόνο ύπάρχει τό ελεος καί ή φιλανθρωπία του Θεοῦ. Ό θάνατος καραδοκεῖ ἀνά πᾶσα στιγμή, ή αὐλαία πέφτει ὁσονούπω, ή Κρίσις ἐγγύς, ἀκριβοδίκαιη καί ἀδέκαστη.

Ἄδελφοί μας ἀγαπητοί καί περιπόθητοι!

«Στῶμεν καλῶς, στῶμεν μετὰ φόβου!» Εἶναι φοβερή ή ὥρα τῆς Κρίσεως καί ή κόλαση ή μεγαλύτερη συμφορά, τό φοβερώτερο κακό. Τά δεινά τῆς κολάσεως δέν ἔχουν καμμία σύγκριση μέ τίς συμφορές τῆς παρούσης ζωῆς. Ἀς εὐχόμαστε κανείς ἀνθρωπος στόν κόσμο νά μήν δοκιμάσει τήν ἄφατη ὁδύνη της. Ἀς μή παιζούμε «ἐν οὐ παικτοῖς». Τό διακυβευόμενο εἶναι ή ἀθανατη ψυχή μας καί τό αἰώνιο μέλλον μας. Δυστυχῶς, πολλοί ἀνθρωποι, ἀκόμη καί χριστιανοί, δέν πιστεύουν ή ἀμφιβάλλουν γιά τήν ὑπαρξη τῆς ἄλλης ζωῆς, δέν πιστεύουν στήν ἀνάσταση τῶν νεκρῶν, δέν πιστεύουν ὅτι ὑπάρχει Παράδεισος καί Κόλαση. Εἶναι πραγματικά φοβερό! Στήν μέλλουσα κρίση τά σώματα ὅλων τῶν κεκοιμημένων θά ἀναστηθοῦν καί θά ἐπανασυνδεθοῦν τό καθένα μέ τήν ψυχή του καί θά ἀνασυγκροτηθεῖ, ἔτσι, ὁ ὅλος ἀνθρωπος ἀνακαινισμένος καί ἀφθαρτοποιημένος.

Στήν ἄλλη ζωή ὅλοι οἱ ἀνθρωποι θά δοῦμε τόν Θεό, θά δοῦμε τήν ἄκτιστη δόξα, τό ἄκτιστο φῶς τοῦ Θεοῦ, αὐτό τό ἔνδοξο φῶς καί τήν ἄκτιστη δόξα πού εἶδαν οἱ τρεῖς μαθητές στό ὅρος Θαβώρ κατά τήν Μεταμόρφωση τοῦ Κυρίου μας. Τό ἄκτιστο αὐτό φῶς εἶναι ἀνέσπερο, γλυκύτατο, χαριέστατο, αἰώνιο, καί πληροῖ τόν ἀνθρωπο ψυχοσωματικά μέ ὑπερκόσμια καί ἀκατάληπτη εὐφροσύνη καί ἀνέκφραστη ἡδονή, εἰρήνη καί χαρά. “Οσοι, ὅμως, δέν θά εἶναι κατάλληλα προετοιμασμένοι ἀπό αὐτή τήν ζωή, μᾶς τονίζουν οἱ Πατέρες, αὐτοί θά δοῦν αὐτή τήν δόξα, αὐτό τό φῶς ὡς πῦρ καταναλίσκον, δηλαδή ὡς πνευματική φωτιά πού κατακαίει. Εἶναι ἔνα θέμα τεράστιο, δύσκολο, ἀλλά κεφαλαιώδους καί μοναδικῆς σημασίας, γιά τό ὅποιο ταπεινά προτείνουμε, ό Σύλλογός σας, κύριε Πρόεδρε, νά διοργανώσει σύντομα μία εἰδική ὁμιλία ή μᾶλλον ἡμερίδα στήν ὅποια θά μποροῦν νά ὑποβληθοῦν καί ἐρωτήσεις.

Καλό θά ήταν, λοιπόν, καί στίς εὐχές μας, σέ γιορτές ṥ διάφορες ἄλλες περιστάσεις, νά χρησιμοποιεῖται κι ἀπό τούς λαϊκούς ἀδελφούς μας, ἡ εὐχή τῶν Μοναχῶν: «**Καλή μετάνοια, καλόν Παράδεισο**» καί νά μήν κτυποῦμε ξύλο, ὅταν ἀκοῦμε τήν λέξη Θάνατος, ἀφοῦ αὐτός εἶναι τό πιό βέβαιο γεγονός πού θά μᾶς συμβεῖ. Ἀλλωστε, δέν εἴμαστε μόνιμοι κάτοικοι αὐτῆς τῆς γῆς, ἀλλά πάροικοι, ἔνοικοι τῆς γῆς. Εἴμαστε ὁδίτες καί ὅχι πολίτες αὐτοῦ τοῦ κόσμου.

Ο δρόμος γιά τόν Παράδεισο, ἀδελφοί, εἶναι ἔνας. Εἶναι ὁ δρόμος πού βάδισαν ὅλοι οἱ Ἅγιοι: ὁ δρόμος τῆς μετανοίας, τῆς θεογνωσίας, τῆς ἐπιστροφῆς στό σπίτι τοῦ Πατέρα μας. Ο δρόμος τῆς ἐπιστροφῆς στήν Εκκλησία μας καί στήν Ἅγια Παράδοσή της.

Η σύγχρονη κοινωνία ἔχει περιέλθει σέ ἀφάνταστο βαθμό καταπτώσεως καί ἀποστασίας. Γι' αὐτό καί πρέπει νά ἐπανέλθουμε στήν παλιά εὔσεβεια, στό φόβο τοῦ Θεοῦ, στήν ἀγία ἀπλότητα. Νά ἐπανέλθουμε ὅλοι, Κληρικοί, Μοναχοί καί λαϊκοί, στήν πραότητα, στήν ταπείνωση, στήν ἀκακία, στήν ἀφελότητα τῆς καρδίας, στήν κατά Θεόν γνώση καί σοφία. Καί ν' ἀρχίσουμε ἀπό ἀπλά, μικρά καί ἵσως τυπικά, κατά τό φαινόμενο, πράγματα· ἀλλά στήν πραγματικότητα πολύ σπουδαῖα καί οὐσιαστικά.

Καί ἂν ἡ μετάνοια καί ἡ πνευματική ἐγρήγορση εἶναι ἀπαραίτητη γιά κάθε περίοδο τῆς ζωῆς μας, εἶναι πολύ περισσότερο ἀπαραίτητες σήμερα, πού τό κύμα τῆς ἀθεΐας, τῆς ἀντιθεΐας, τοῦ νεοπαγανισμοῦ, τῆς εἰδωλολατρείας, τῆς σύγχυσης, τοῦ θρησκευτικοῦ ἀποχρωματισμοῦ, τοῦ συγκρητιστικοῦ οἰκουμενισμοῦ καί τῆς πανθρησκείας τῆς Νέας Ἐποχῆς μᾶς κατακλύζει καί σάν πνευματικός λίβας μαραίνει καί κατακαίει τά ἄνθη καί τούς καρπούς τῆς πατροπαράδοτης εὐλάβειας, τῆς παράδοσης, τῶν ἀξιῶν καί τῶν ἴδαινικῶν τοῦ λαοῦ μας.

Εδῶ βρίσκεται, πιστεύουμε, ἡ βασική αἵτία τῆς σύγχρονης ἀπαξίας καί παρακμῆς, πού βιώνουμε ὡς λαός καί ὡς χώρα. Ἀπεμπολήσαμε ἀρχές καί ἀξίες, ἀλλάξαμε ἥθη, ἔθιμα καί συμπεριφορές, θέσαμε ἄλλους στόχους καί

προτεραιότητες, νοθεύσαμε τά μέσα καί τίς διαδικασίες, ἀπωλέσαμε τό μέτρο, ἐγκαταλείψαμε τήν χαρμολύπη. Βγάλαμε τόν Θεό ἀπό τήν ζωή μας καί θεοποιήσαμε τούς ἑαυτούς μας, τήν λογική μας, τήν ἀτομική μας κρίση, τίς ἀτομικές μας δεξιότητες, τό ἀτομικό μας θέλημα, τό ὑπερτροφικό καί θεοποιημένο ΕΓΩ μας. Κι ὅλα αὐτά μέ τίμημα τήν ἀπώλεια τοῦ ἴδιου τοῦ ἑαυτοῦ μας, τῆς συνειδήσεώς μας, τῆς ψυχικῆς μας ἡρεμίας καί ἰσορροπίας, τῆς πρωσικῆς, οἰκογενειακῆς καί κοινωνικῆς μας γαλήνης καί εύτυχίας.

Καί εἶναι πραγματικά ὁξύμωρο τό γεγονός, ὅτι ἐνῶ ἡ σύχρονη ἐποχή τῆς συνεχοῦς ροῆς πληροφοριῶν καί εἰδήσεων μᾶς παρέχει τήν δυνατότητα νά κατέχουμε σέ καθημερινή βάση ἀμέτρητες γνώσεις γιά κάθε τί πού συμβαίνει σέ κάθε γωνιά τοῦ πλανήτη μας, νά μένουμε ἀδαεῖς καί ἀπληροφόρητοι γιά τά καίρια καί σωτηριολογικῆς καί αἰώνιας σημασίας ζητήματα τῆς ζωῆς μας, λόγω τῆς πολυμέριμνας καί τῶν ἀπαιτήσεων τῆς καθημερινότητας, πού συνεχῶς αὐξάνουν. Αὐτή ἡ καθημερινότητα μᾶς ἀπορροφᾷ καί καταλήγουμε νά ταυτιζόμαστε μαζί της σέ βαθμό, πού εἶναι πλέον δύσκολο νά ἀπεγκλωβιστοῦμε καί μάλιστα ὅταν ἔχουν περάσει καί τά χρόνια, καθώς δύσκολα ἀλλάζει ὁ ἄνθρωπος σέ μεγάλη ήλικιά.

Ζῶντας ἔτσι, ούσιαστικά δέν προλαβαίνουμε νά γνωρίσουμε καί νά μάθουμε γιατί ζοῦμε, ποιός εἶναι ὁ τελικός σκοπός τῆς ζωῆς μας, ἃν ὑπάρχει ἄλλη ζωή καί τί θά συναντήσουμε σ' αὐτή, τί εἶναι ἡ ψυχή μας καί ποιά εἶναι τά γνωρίσματά της, τί εἶναι ἡ Κόλαση καί τί ὁ Παράδεισος.

Γι' αὐτό καί εἶναι κατεπείγουσα ἀνάγκη:

A'. Νά πάρουμε καί πάλι στά χέρια μας τόν Συναξαριστή, τούς βίους τῶν Ἅγίων μας, πού κατά τόν Ἅγιο Ιουστῖνο τόν Πόποβιτς εἶναι ἡ Ὁρθόδοξη Εγκυκλοπαίδεια, τόν Εὐεργετινό, τά Γεροντικά, τήν Ἀμαρτωλῶν Σωτηρία, τόν Ἅγιο Νικόδημο, τόν Ἀββᾶ Δωρόθεο, τόν Ἅγιο Κοσμᾶ τόν Αἴτωλό, τόν Παπουλάκο... Καί κυρίως καί πρωτίστως νά ἀρχίσουμε νά μελετᾶμε τακτικά καί εὐλαβικά τήν Ἅγια Γραφή, Παλαιά καί Καινή Διαθήκη, καί τά πατερικά κείμενα, πού ἔρμηνεύουν καί ἀναλύουν τήν Ἅγια Γραφή.

B'. Νά ἔχουμε εὐπρεπισμένο εἰκονοστάσι στό σπίτι μας —όχι στό σαλόνι γιά ἐπίδειξη—, ἀλλά σέ ίδιαίτερο χῶρο, ἂν ὑπάρχει ἡ δυνατότητα, ὅπου θά μποροῦμε νά ἀποσυρθοῦμε γιά προσευχή. Εἰκονοστάσι μέ εἰκόνες τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς Παναγίας καὶ τῶν Ἅγιων, τῶν ὅποιων φέρουμε τά ὄνόματα, μέ Σταυρό, μέ ἀναμμένη κανδήλα, μέ τή Σύνοψη, τό Συνέκδημο, τά Προσευχητάρια. Εἰκονοστάσι, ὅπου, ὅπως οἱ παλιές εὐλαβεῖς οἰκογένειες, θά φυλάσσουμε καὶ ὅλα τά ἀγιαστικά (τά βάγια, τόν βασιλικό, λάδι ἥ μῦρο ἀπό προσκυνήματα, τό Μεγάλο ἀγιασμό κ.λπ.). Τό ἀναμμένο καντήλι, ὅπως λένε οἱ γεροντάδες, δείχνει τήν ζωντάνη μας σχέση μέ τόν Χριστό καὶ τήν Ἐκκλησία.

Γ'. Νά μάθουμε νά λέμε τήν ἀγιασμένη, πολύ θεολογική καὶ περιεκτική μονολόγιστη εὐχή τοῦ Ἰησοῦ, δηλαδή τό «Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ἐλέησόν με τόν ἀμαρτωλό». Νά τήν λέμε μέ πόθο καὶ λαχτάρα, ἐπικαλούμενοι τό γλυκύτατο Ὄνομα τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ γιά τήν εἰρήνευση καὶ τήν προκοπή τήν δική μας, τῆς οἰκογενείας μας, γιά τήν ύγεια καὶ τήν πρόοδο τῶν παιδιῶν μας, γιά τήν ἴαση τῶν ἀσθενῶν, γιά τήν ἀνάπταυση καὶ τήν σωτηρία τῶν κεκοιμημένων μας, γιά τήν ἐπίλυση τῶν ποικίλων προβλημάτων καὶ δυσκολιῶν μας, γιά τήν σωτηρία τῆς πατρίδος μας καὶ τήν εἰρήνη ὁλόκληρου τοῦ κόσμου.

Ἄς προσπαθοῦμε νά διατηροῦμε τήν μνήμη τοῦ Θεοῦ καὶ τό Πανάγιο Ὄνομά Του στό νοῦ καὶ τήν καρδιά μας, ἀκόμη καὶ μέσα στίς μέριμνες, ἀκόμη καὶ μέσα στήν πίεση καὶ τήν κόπωση τῆς καθημερινότητος, ὅπου κι ἀν βρισκόμαστε καὶ ὅσο μποροῦμε. Ό χαριτωμένος ἄγιος Γέροντας Ἐφραίμ Καντούνακιώτης μᾶς προέτρεπε: «Νὰ λέγῃς παιδί μου τήν εὐχή, “Κύριε Ἰησοῦ Χριστὲ ἐλέησόν με”, ἡμέρα καὶ νύχτα συνέχεια. Ἡ εὐχὴ θὰ τὰ φέρῃ ὅλα. Ἡ εὐχὴ περιέχει τὰ πάντα, περικλείει τὰ πάντα, αἴτησι, παράκλησι, πίστι, ὁμολογία, θεολογία κλπ. Ἡ εὐχὴ νὰ λέγεται χωρὶς διακοπή. Ἡ εὐχὴ θὰ φέρῃ ὀλίγον κατ’ ὀλίγον εἰρήνη, γλυκύτητα, χαρά, δάκρυα».

Καὶ ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος γράφει μέ γλαφυρότητα γιά τήν μονολόγιστη εὐχή: «Μέγα γάρ ὅπλον εὐχή, θησαυρός ἀνελλιπής, πλοῦτος μηδέποτε δαπανώμενος, λιμήν ἀκύμαντος, γαλήνης ὑπόθεσις, καὶ μυρίων

ἀγαθῶν ρίζα καὶ πηγή καὶ μήτηρ ἐστίν ἡ εὐχή, καὶ αὐτῆς τῆς βασιλείας δυνατωτέρα. Εὐχή χειμαζομένων λιμήν, κλυδωνιζομένων ἄγκυρα, σαλευομένων βακτηρία, πενήτων θησαυρός, πλουτούντων ἀσφάλεια, νοσημάτων ἀναίρεσις, ύγιείας φυλακή· εὐχή καὶ τά ἀγαθά ἡμῖν ἀκίνητα διατηρεῖ, καὶ τά κακά μεταβάλλει ταχέως· κἄν πειρασμός ἐπέλθῃ, ρᾳδίως ἀποκρούεται· κἄν ζημία χρημάτων, κἄν ὅτιοῦν ἔτερον τῶν λυπούντων ἡμῶν τήν ψυχήν, ἅπαντα ἀπελαύνει ταχέως· εὐχή λύπης ἀπάσης φυγαδευτήριον, εὐθυμίας ὑπόθεσις, διηνεκοῦς ἡδονῆς ἀφορμή, φιλοσοφίας μήτηρ· ὁ δυνάμενος εὔχεσθαι μετά ἀκριβείας, κἄν ἀπάντων πενέστερος ἦ [κι ἂν εἶναι φτωχότερος ὅλων], πάντων ἐστί πλουσιώτερος· ὥσπερ ὁ τῆς εὐχῆς πάλιν ἐστερημένος, κἄν ἐν αὐτῷ καθέζηται τῷ θρόνῳ τῷ βασιλικῷ πάντων ἐστί πενέστερος [ἔτσι, αὐτός πού δέν κάνει τήν εὐχή, ἀκόμη κι ἂν κάθεται σέ βασιλικό θρόνο, εἶναι φτωχότερος ἀπό ὅλους]».

Ἄδελφοί, σᾶς βεβαιώνω ὅτι τά προβλήματά μας καὶ τά θέματά μας τά λύνει ὁ Χριστός μας, διά πρεσβειῶν τῆς Παναγίας μας καὶ τῶν Ἅγίων μας, καὶ ὅχι ἐμεῖς οἱ ἄνθρωποι εἴτε κληρικοί εἴτε μοναχοί εἴτε λαϊκοί. Εἶναι κατεπίγουσα ἀνάγκη νά μάθουμε νά προσευχόμαστε καὶ γιά τά δικά μας προβλήματα καὶ γιά αὐτά τῶν συγγενῶν καὶ φίλων μας. Η ἔμπονη καὶ ἐπίμονη προσευχή εἶναι αὐτή πού θά δώσει τίς, κατά Θεόν καὶ συμφέρουσες γιά μᾶς, λύσεις σέ ὅλα τά ζητήματά μας, χωρίς αὐτό νά σημαίνει ὅτι καί μεῖς, στό μέτρο τοῦ δυνατοῦ, δέν θά παύουμε νά βοηθοῦμε καὶ νά συμπαραστεκόμαστε στούς συνανθρώπους μας. Δέν θά ἀντικαθιστοῦμε, ὅμως, τόν Πάνσοφο καὶ Πανελεήμονα Κύριό μας καὶ Θεό μας.

Δ'. Νά μάθουμε νά ἐκκλησιαζόμαστε μέ εὐλάβεια, τακτικότατα -ὅχι μόνο στίς κηδεῖες, τούς γάμους καὶ τίς βαπτίσεις- καί μέ προσοχή στά τελούμενα. Νά μήν ἀπουσιάζουμε ἀπό τίς θεῖες Λειτουργίες τῶν Κυριακῶν καὶ τῶν μεγάλων ἑορτῶν ἐπικαλούμενοι ἄτοπες δικαιολογίες. Νά προετοιμαζόμαστε ἀπό τήν προηγούμενη ἡμέρα, μέ σωματική καὶ ψυχική καθαρότητα καὶ προετοιμασία, μέ περισυλλογή, μέ ἀνάπαυση, μέ προσευχή καὶ μελέτη τῶν βίων

τῶν Ἅγίων, τῶν Εὐαγγελικῶν καὶ Ἀποστολικῶν Ἀναγνωσμάτων καὶ τῶν ὑποθέσων τῶν μεγάλων Ἔορτῶν.

Ε'. Νά τελοῦμε, κατά διαστήματα, τόν Μικρό Ἀγιασμό καὶ –μιά φορά τουλάχιστον τόν χρόνο– τό Μυστήριο τοῦ Ἅγιου Εὐχελαίου στά σπίτια μας γιά νά ἀποτρέπουμε μέ αὐτά, ώς θεῖα ἀλεξικέραυνα, τήν ἐπήρεια καὶ τήν ἐνέργεια τῶν δαιμόνων ἀπό τήν οἰκογένειά μας καὶ τό σπίτι μας, καθώς καὶ τήν βασκανία, τήν ζηλοφθονία καὶ τήν βοή τῶν πονηρῶν καὶ κακοποιῶν ἀνθρώπων. Ἐπισημαίνουμε στό σημεῖο αὐτό καὶ ἐπιμένουμε ἰδιαιτέρως: ὅτι ὁ Χριστιανός δέν πρέπει ποτέ, σέ καμμία περίπτωση, νά καταφεύγει γιά τήν ἐπίλυση προβλημάτων (ἀρρώστιες παιδιῶν, συγγενῶν, ἀποκατάσταση κ.λπ.) σέ μάγους, φωτισμένους, φωτισμένες ἀστρολόγους, χαρτορίχτρες, μέντιουμ κ.λπ.). Εἶναι μεγίστη ἀμαρτία καὶ μέγας κίνδυνος, τό νά προστρέχουμε σέ τέτοια πρόσωπα τοῦ Σατανᾶ. Ὁ Ἅγιος Νικόδημος ὁ Ἅγιορείτης τό θεωρεῖ μάλιστα «ξεβάπτισμα». Εἶναι προτιμώτερο νά πεθάνει τό παιδί μέσα στήν Εκκλησία, μᾶς λέγει ὁ Ἰδιος ἄγιος, νά μήν παντρευτεῖ τό παιδί, παρά νά ζήσει ἡ νά ἀποκατασταθεῖ, μέ τή βοήθεια τοῦ Σατανᾶ —κι αὐτό, βεβαίως, ἀμφίβολο— παρά νά χάσει τήν ψυχή του. Οἱ ἔξαρτημένοι, ἄλλωστε, ἀπό τήν μαγεία καὶ τόν σατανισμό, ἂν δέν ἀπελευθερωθοῦν μέ τά μυστήρια τῆς Ἔκκλησίας μας, ἀπό τήν ἔξαρτηση αὐτή, καταλήγουν τελικά καὶ ψυχασθενεῖς.

Νά μήν παραλείπουμε τό σημεῖο τοῦ Τιμίου Σταυροῦ —καὶ μάλιστα σωτά— καὶ τήν προσευχή πρίν καὶ μετά τό φαγητό. Δέν εἶναι καθόλου μιά τυπική συνήθεια αὐτό· εἶναι εὐλογία καὶ προστασία ἀπό κάθε ἐπήρεια δαιμονική καὶ βασκανία (πολλές φορές φαγητά ἡ γλυκίσματα, πού μᾶς προσφέρθηκαν, ἥταν μολυσμένα ἀπό μαγικά)... Ἄλλα ἀποτελεῖ καὶ εὐγνωμοσύνη καὶ εὐχαριστία πρός τόν δωρεοδότη καὶ τροφοδότη Κύριό μας καὶ Θεό μας.

Νά κάνουμε πολλές φορές κατά τή διάρκεια τῆς ἡμέρας καὶ σωστά τό σημεῖο τοῦ Τιμίου καὶ Ζωοποιοῦ Σταυροῦ —εἶναι ὁμολογία αὐτό καὶ πολύ δυνατή προσευχή—, κατά τήν εἴσοδο καὶ ἔξοδο ἀπό τό σπίτι μας, ἀπό τό χῶρο τῆς ἐργασίας μας, ἀπό τό αὐτοκίνητό μας, σέ στιγμές δύσκολες πού

χρειαζόμαστε περισσότερο τή βοήθεια του Θεοῦ. Μήν κυκλοφοροῦμε ποτέ χωρίς τόν ἐπιστήθιο σταυρό ἐπάνω μας.

Νά μάθουμε νά βαδίζουμε τόν ἵσιο δρόμο καί μέ τό σταυρό στό χέρι καί νά εἴμαστε σίγουροι —παρά τά λεγόμενα περί τοῦ ἀντιθέτου— ὅτι θά ἔχουμε σ' αὐτή τή ζωή τή διαρκή εὐλογία καί προστασία τοῦ Θεοῦ, ἀλλά καί στήν ἄλλη ζωή θά μᾶς ἀξιώσει ὁ Θεός τῶν ἐπουρανίων Του ἀγαθῶν.

ΣΤ'. Νά ἀρχίσουν οἱ νοικοκυρές, ὅσες δέν τό κάνουν, νά ζυμώνουν πρόσφορα μέ εὐλάβεια καί μέ εἰδική προετοιμασία, νά προσφέρουν τό νᾶμα, τό καθαρό κερί καί τό θυμίαμα γιά τήν Θεία Λειτουργία, μαζί μέ τά ὀνόματα, ζώντων καί κεκοιμημένων, σημειώνοντας καί ὑπογραμμίζοντας τό ὄνομα μέ ἰδιαίτερη ἀνάγκη (καλό θά ἦταν καί μέ τό αἴτημά του). Ἡ μνημόνευση τῶν ὀνομάτων καί ἡ προσφορά τῶν δώρων γιά τήν τέλεση τοῦ Μυστηρίου τῆς Θείας Εὐχαριστίας ἀποδίδουν τή μεγαλύτερη ὡφέλεια σέ ζῶντες καί κεκοιμημένους, ὅση ὡφέλεια δέν μπορεῖ νά προσφέρει καμμία ἄλλη προσευχή ἐπί τῆς γῆς. Ἰδίως γιά τούς κεκοιμημένους μας, πού δέν ἔχουν πλέον τή δυνατότητα νά βοηθήσουν τόν ἑαυτό τους καί περιμένουν μόνον ἀπό ἐμᾶς. Καλές οἱ δωρεές καί τά στεφάνια, ἀλλά ἡ Θεία Λειτουργία γιά τούς ἀνθρώπους μας εἶναι ἡ ἀναντικατάστατη ἀνακούφιση καί παρηγοριά τους.

Πολύ ὡφέλιμο θά ἦταν νά τελοῦμε καί Θεῖες Λειτουργίες (ν' ἀνοίγουμε τίς Ἑκκλησιές, ὅπως συνηθίζει νά τό λέει ὁ λαός μας) ὑπέρ τῶν οἰκογενειῶν μας, τῶν συγγενῶν μας, τῶν φίλων μας καί τῶν κεκοιμημένων μας, μή παραλείποντας καί ὅλα τά διατεταγμένα (κόλλυβα καί ὑψώματα γιά τούς Ἅγιους μας, ἀρτοκλασίες, μνημόσυνα, τρισάγια καί κόλλυβα γιά τούς κεκοιμημένους μας).

Ζ'. Νά ἀφήνουμε στό Θεό μέ ἀπόλυτη ἐμπιστοσύνη καί ἐλπίδα τόν ἑαυτό μας, τήν οἰκογένειά μας, τήν ἐξέλιξη τῶν πραγμάτων καί τῶν ὑποθέσεών μας, ἀποφεύγοντας τήν ὀρθολογιστική ὀργάνωση καί ἀντιμετώπιση τῆς προσωπικῆς καί οἰκογενειακῆς ζωῆς.

Νά διδάξουμε στά παιδιά μας ἀπό μικρά τό φόβο τοῦ Θεοῦ, τίς Ἀλήθειες τοῦ Εὐαγγελίου, τό σκοπό τῆς ζωῆς μας, τό ἐφήμερο τῶν ἐγκοσμίων, τή μεταφυσική-ύπερβατική πραγματικότητα, τήν ἀγάπη στήν Ἔκκλησία, στά Ιερά Μυστήρια καί στήν προσευχή. Μαζί μέ τή μόρφωση τοῦ ἐγκεφάλου καί τῶν σωματικῶν δεξιοτήτων, πού θεωρεῖται σήμερα πανάκεια, νά μορφώσουμε συγχρόνως καί τίς ψυχές τῶν παιδιῶν μας, τόν νοῦ τους καί τήν καρδιά τους, γιά νά διαπλάσουμε όλοκληρωμένες προσωπικότητες καί νά τούς δώσουμε τά σημαντικότερα ἐφόδια.

Νά τά μάθουμε ἀπό μικρά νά εἶναι ταπεινά, ὅχι ἐγωκεντρικά καί φίλαυτα, νά ἔχουν σεβασμό στούς γονεῖς καί στούς μεγαλυτέρους, γενικώτερα. Εἶναι σημαντικό ἀπό μικρά νά μάθουν νά φιλοῦν τό χέρι τῶν γονέων καί τῶν παπούδων, ἃν ύπάρχουν, κάθε βράδυ καί νά ζητοῦν συγχώρηση γιά τυχόν ἀταξίες, ὅπως καί νά δίνουν πρόθυμα συγχώρεση στά ἀδέλφια τους, ἀλλά καί στούς γονεῖς τους γιά τυχόν παραλείψεις, αὐστηρότητες καί προστριβές. Εχει μεγάλη σημασία, ἀδελφοί, νά γνωρίζουν τά παιδιά ὅτι παντοῦ καί μέσα στήν οἰκογένεια ύπάρχει τάξη καί ιεραρχία καί ὅτι οἱ γονεῖς εἶναι, μετά τόν Θεό καί τούς Ἅγιους, τά πιό σεβαστά καί ιερά πρόσωπα. Γι' αὐτό καί δέν πρέπει νά ἀντιδροῦμε μέ ἀσέβεια πρός τούς γονεῖς μας, ἡ νά τούς ύβριζουμε καί νά τούς ἀπειλοῦμε ἡ καί τό πιό φοβερό νά «σηκώσουμε χέρι» ἐπάνω τους, ὅσο ἀμαρτωλοί καί ἃν εἶναι. Τά πρόσωπα τῶν γονέων μας εἶναι κάτω ἀπό τά είκονίσματα τῶν Ἅγιων μας. «Εὐχαί γονέων στηρίζουσι τέκνα».

Θά θέλαμε νά ἐπιμείνουμε μέ ἰδιαίτερη ἔμφαση στό ζήτημα τῆς συγχωρήσεως, καθώς καί τῆς φιλοτιμίας, τῆς φιλανθρωπίας καί τῆς ἀνοικτοκαρδίας. Οἱ δύο αὐτές ἀρετές, ἡ φιλανθρωπία καί ἡ συγχώρηση, μᾶς κάνουν νά ὁμοιάζουμε μέ τόν Θεό μας, ὁ Ὄποῖος εἶναι, κυρίως, φιλάνθρωπος καί συγχωρητικός. “Οσοι διαθέτουν αὐτές τίς δύο ἀρετές ποτέ δέν θά τούς ἀφήσει ὁ Θεός νά φύγουν ἀμετανόητοι ἀπό αὐτή τήν γῆ. Ἡ ἀγάπη Του θά τούς συντροφεύει καί σέ αὐτή τήν ζωή καί στήν ἄλλη ζωή.

Νά μιλοῦμε περισσότερο στόν Θεό γιά τά παιδιά μας, παρά στά παιδιά μας γιά τόν Θεό. Η μεγαλύτερη περιουσία πού θά τούς ἀφήσουμε εἶναι ἡ

Όρθόδοξη Πίστη καί ζωή, ή ἐλπίδα τους στόν Θεό καί ή βαθειά συναίσθηση ὅτι χωρίς τήν εὐλογία τοῦ Θεοῦ δέν μπορεῖ νά ύπάρξει προκοπή καί εύτυχία.

Η ύπερβολική μέριμνα νά ἔξασφαλίσουμε τό μέλλον τῶν παιδιῶν μας μέ δσα περισσότερα μποροῦμε χρήματα, κτήματα, οἰκήματα κ.λπ. δχι μόνο δέν συμβαδίζει μέ τό γνήσιο χριστιανικό φρόνημα, ἀλλά συσσωρεύει στούς μέν γονεῖς ἄγχος, ύπερπροστασία, ύπερεργασία, ύπερκόπωση, συχνά καί ἀπροθυμία στή φιλανθρωπία, ἀλλά καί στά παιδιά καλλιεργεῖ τή φιλοκτημοσύνη, τήν φιλαργυρία, τήν ὀκνηρία, τήν πονηρία, τήν ἀχαριστία, τίς διαρκεῖς ἀπαιτήσεις, ἀλλά καί τήν ἀδυναμία νά ἐκτιμήσουν τούς κόπους τῶν γονέων τους καί γι' αὐτό συχνά ὁδηγοῦνται στήν κατασπατάληση τῶν ἀγαθῶν πού κληρονομοῦν καί δντας ἀνίκανα νά σταθοῦν στή ζωή ἔξαθλιώνονται.

Μή ζητᾶμε εύτυχία κοσμικοῦ τύπου, πολλά χρήματα, κτήματα, οἰκήματα καί ἐπιτυχίες. Είναι πλάνη φοβερή νά ἐκζητοῦμε ἄλυπο, ἄκοπο καί ἀναίμακτο βίο. «Ούδεις ἀνέβη εἰς τόν Οὐρανόν μετ' ἀνέσεως», μᾶς λέγει ὁ Ἄγιος Ισαάκ ὁ Σῦρος.

Νά ἐπιμείνουμε στίς Ἔορτές τῶν Ἅγιων μας· μή καταλύοντας, τιμώντας τόν Ἅγιο, τοῦ ὅποίου τό ὄνομα φέρουμε, καί τήν νηστεία, ὅταν είναι ἡμέρα νηστείας. Νά καταργήσουμε τά πάρτι καί τά γενέθλια, τά ἐκ τῆς Δύσεως προερχόμενα καί γιά λόγους ἐμπορικούς προβαλλόμενα καί ἐπιβαλλόμενα, ἀλλά καί γιά λόγους οἰκογενειακῆς προβολῆς προτιμώμενα...

H'. Φοβερές πληγές γιά τίς οἰκογένειες, ἀκόμη καί τίς χριστιανικές, είναι ή πανούργα καί πλανερή μόδα, τό ἀκριβό ντύσιμο, πού κρύβει κοσμικότητα, φιλαρέσκεια, ἐνίοτε καί ἀνηθικότητα, τό πολυτελές σπίτι καί αὐτοκίνητο, τά ἄφθονα καί ἔξεζητημένα ξενικά φαγητά καί ποτά, ή κοσμική ζωή καί διασκέδαση, ή ἀσκοπή ἐνασχόληση μέ θέματα ἀνούσια καί συχνά ἐπιβλαβῆ (χόμπι, πολυέξοδα παιχνίδια κ.λπ.), ή σπατάλη χρημάτων καί χρόνου, πού ἀφαιρεῖται πάντοτε ἀπό τό χρόνο πού ἀνήκει στήν ψυχή μας, ἃν ύπάρχει τέτοιος χρόνος, καί πολλά ἄλλα. Όλα αὐτά, ἀλλότρια τῆς εὐλαβείας καί τοῦ χριστιανικοῦ τρόπου ζωῆς, πέραν τοῦ ὅτι μᾶς ἀποπροσανατολίζουν, καθηλώνοντάς μας σέ φθηνά καί ἀνάξια λόγου γήινα πράγματα, γίνονται πολλές

φορές αίτιες τραγωδιῶν μέσα στίς οἰκογένειες: γιά νά ίκανοποιηθοῦν ἀπαιτήσεις προτιμᾶται τό εὔκολο κέρδος διά τῆς πλαγίας ὁδοῦ, κλοπές, χρηματιστήρια, συζυγικές ἀπιστίες, διαζύγια, κ.λπ.

Γνώμη μας εἶναι —θά φανεῖ ἵσως σκληρή καί γιά πολλούς ἀνεφάρμοστη- ὅτι εἶναι ἀνάγκη νά βγεῖ ἡ τηλεόραση ἀπό τό σπίτι ἥ ἔστω νά ἐλέγχεται πολύ αὐστηρά ἡ χρήση της. Εἶναι τό μεγαλύτερο κακό μέσα στό ἴδιο μας τό σπίτι, στό ἴδιο μας τό δωμάτιο, πού εἶναι τό ἰερό καί τό ἄσυλό μας. Πόσο διορατικός καί προφητικός εἶναι ὁ Ἀγιος Κοσμᾶς ὁ Αἰτωλός! Ἡ τηλεόραση δέν εἶναι ἀπλῶς ὁ διάβολος μέσα στό κουτί μέ τά κέρατά του στίς στέγες τῶν σπιτιῶν μας· εἶναι λεγεωνες διαβόλων μέσα στά σπίτια μας καί μέ τή θέλησή μας καί μέ τήν πληρωμή μας. Εἶναι σχολεῖο τοῦ κακοῦ, τοῦ ἐγκλήματος, τῆς διαφθορᾶς, τῆς κάθε εἴδους διαστροφῆς, τοῦ νεοεποχίτικου τρόπου σκέψεως καί ζωῆς, τοῦ σατανισμοῦ.... Εἶναι φοβερή ἡ ἀλλοίωση ἀπό τήν τηλεόραση, ὅχι μόνο στά παιδιά καί στούς νέους, ἀλλά καί στούς ἐνηλίκους καί στούς γέρους.

Τά ἴδια, βεβαίως, ισχύουν καί γιά τά κινητά τηλέφωνα καί τό internet καί κυρίως γιά τά λεγόμενα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, ὅπως τό facebook (φέισμπουκ) κ.ἄ. πού ἀποτελοῦν μία ἀνοικτή πληγή καί μία συνεχή ἀπειλή γιά τά παιδιά, ἀλλά πολλές φορές καί γιά τούς ἐνήλικες.

Ἡ τηλεόραση, τό internet, τά κινητά τηλέφωνα (ρόζ τηλέφωνα κ.λπ.) ἀποτελοῦν τά σύγχρονα διαφθορεῖα πού ἀναπαράγουν καί προβάλλουν ὅλες τίς ἔκφυλες καί διεστραμμένες καταστάσεις, τήν ὀμοφυλοφιλία, τούς γκέι γάμους, τίς ἐλεύθερες σχέσεις, τά σύμφωνα συμβίωσης καί τόσα ἄλλα.

Εἶναι, ἐπίσης, τραγικό αύτό πού συμβαίνει καί γιά τό ὅποιο κατά μέγα μέρος εὐθύνονται ἡ τηλεόραση, τό internet καί τά κινητά τηλέφωνα: ἡ ἐλλειψη ἐπικοινωνίας καί διαλόγου μεταξύ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας καί κυρίως μεταξύ τῶν συζύγων. Ἡ ὑπεραπασχόληση, ἡ ὑπερεργασία πού συμπληρώνεται μέ τήν ἐπί ὥρες καθήλωση μπροστά στήν τηλεόραση, στό κινητό ἥ τόν ὑπολογιστή, μέχρι καί τίς μεταμεσονύκτιες ὥρες, οἱ ὅποιες ἀφαιροῦν καί τόν ἐλάχιστο ἐλεύθερο χρόνο ἀπό τούς συζύγους καί τά παιδιά, δημιουργοῦν

συνεχή ἐκνευρισμό, κόπωση, ἀποξένωση καί μύρια ὅσα δεινά. Γιά νά εἴμαστε, ὅμως, εἰλικρινεῖς, τήν ἀπομόνωση, τόν ἐκνευρισμό, τίς ἀτέλειωτες λογομαχίες καί τόν τραυματισμό τῆς ψυχῆς τῶν παιδιῶν τά δημιουργοῦν καί τά καλλιεργοῦν κυρίως ὁ ἐγωϊσμός τῶν γονέων, ἡ φιλαυτία τους καί ἡ αὐτοδικαίωσή τους, ἡ ὅποια δέν γνωρίζει ἀγάπη, δέν γνωρίζει συγχώρηση, δέν γνωρίζει σιωπή καί ὑπομονή. Σπίτι χωρίς συγγνώμη τό ἐπισκέπτεται συχνά ἡ μᾶλλον κατοικεῖ μονίμως μέσα σ' αὐτό ὁ σατανᾶς.

Νά ἔχουμε συναίσθηση τῆς μηδαμινότητός μας. Ἄκομη κι ἂν εἴχαμε τηρήσει ὅλο τό Νόμο —πρᾶγμα δύσκολο γιά τόν ἄνθρωπο— καί πάλι ἀχρεῖοι δοῦλοι θά εἴμασταν, κατά τόν λόγο τοῦ Κυρίου. Σαφέστατα καί κατηγορηματικώτατα μᾶς τό βεβαιώνει ὁ Εὐαγγελιστής Ιωάννης: «ἐὰν εἴπωμεν ὅτι ἀμαρτίαν οὐκ ἔχομεν, ἔαυτοὺς πλανῶμεν καὶ ἡ ἀλήθεια οὐκ ἔστιν ἐν ἡμῖν... ἐὰν εἴπωμεν ὅτι οὐχ ἡμαρτήκαμεν, ψεύστην ποιοῦμεν αὐτόν (τὸν Θεόν), καὶ ὁ λόγος αὐτοῦ οὐκ ἔστιν ἐν ἡμῖν» (Α΄ Ιωάν. 1, 8-10). Ετσι καλλιεργοῦμε τήν πραγματική ταπείνωση, στήν ὅποια ἀναπαύεται ὁ Θεός καί ὅχι τήν ταπεινολογία καί τήν ταπεινοσχημία. Κατά τό πατερικό λόγιο, ὁ Θεός εὐλογεῖ ὅλο τόν κόσμο κάθε μέρα μέ τό ἔνα Του χέρι, τόν ταπεινό, ὅμως, τόν εὐλογεῖ μέ τά δυό Του χέρια. Ετσι ἔξηγεῖται αὐτό πού τόνιζε συχνά-πυκνά ὁ Γέροντας Γερμανός, ὅτι ὁ Θεός ἀγαπᾷ καί σώζει τόν ταπεινό ἀμαρτωλό καί ἀποστρέφεται τόν ἀσεβή καί ὑπερήφανο δίκαιο. Γι' αὐτό καί νά μήν κάνουμε φίλους αὐτούς πού νομίζουν καί ὑποστηρίζουν ὅτι δέν ἔχουν ἀμαρτίες. Εἶναι ψεύτες, ἀνόητοι καί ἀλαζόνες.

Θ'. Ἀφήσαμε τελευταῖο τό σπουδαιότατο ζήτημα τῆς τακτικῆς, εἰλικρινοῦς καί ἐν μετανοίᾳ **Ιερᾶς Ἐξομολογήσεως**, χωρίς τήν ὅποια δέν είναι δυνατόν νά ἔχουμε πνευματική ζωή καί, κατά συνέπειαν, σωτηρία καί ἀγιασμό, καί μετοχή στήν **Θεία Κοινωνία**, στήν ὅποια πρέπει νά προσερχόμαστε τακτικά κι ἐμεῖς καί τά παιδιά μας, μέ τήν εὐλογία τοῦ Πνευματικοῦ. Αὐτό είναι ἔνα μεγάλο κεφάλαιο, πού θά τό ἀνοίξουμε, ὅμως, σέ μιά ἄλλη εὐκαιρία.

Προσφιλέστατοι ἀδελφοί μας,

Όλα αύτά τά έπισημαίνουμε όχι γιά νά σᾶς ἀπελπίσουμε, ἀλλά γιά νά βάλουμε νέα ἀρχή μετανοίας, σύν Θεῷ, διά πρεσβειῶν καί δι' εὐχῶν. Κι ἄν ἀκόμη δέν μποροῦμε νά τά ἐπιτύχουμε ὅλα αύτά, τούλαχιστον νά ἔχουμε τήν αἴσθηση τῆς πνευματικῆς μας πενίας, τῶν πολλῶν μας ἐλλείψεων, τή συναίσθηση τῆς ἀμαρτωλότητός μας καί νά ζητοῦμε διαρκῶς τό ἔλεος τοῦ Θεοῦ. Καί ὁ καλός Θεός, βλέποντας τήν συναίσθηση αύτή, θά ἀναπληρώσει τά ἐλλείποντα, ἀρκεῖ νά δεῖ καί τόν δικό μας συνεχή καί φιλότιμο ἀγώνα.

Ἄγαπητοί μου ἀδελφοί καί φίλοι,

Καλή ἀρχή στόν ἀγώνα μας, μέ τήν εὐλογία τοῦ Θεοῦ, τῆς Παναγίας μας καί τῶν Ἅγιων μας. Καλή καί Εὐλογημένη Χρονιά, καλή Μετάνοια, καλόν Παράδεισο. Εὐχαριστοῦμε γιά τήν ἐγκάρδια ἀγάπη σας καί τήν θυσιαστική παρουσία σας.